

POLİS GÖREV VE YETKİLERİ MÜNASEBETİLE

Yazan: Hikmet TONGUR

1 — *Poliste hukukilik, İdarede Polis ve âmme nizamı.*

Polis kelimesi Devlet İdaresini toptan anlatan Devlet hizmetleri yekûnu anlamındaki Yunanca Politeia kelimesinden gelmektedir. Emniyetin ve asayişin sağlanması çok önceleri belki de Devletin mevcudiyeti için en önemli bir sebep sayılıyordu. Fakat artık polis (Zabita) Hizmetleri Devlet faaliyetlerinin bir toplamı değil, İdare çalışmaları içerisinde belirli ve aynı zamanda yapısı bakımından önemli ve zarurî bir idare şubesidir. O kadar ki, eski "Polis Devlet", mefhumunun bir artışı olmak üzere kolluğu şimdi de idarenin diğer bütün şubelerinin mümtazı ve Devlet kudretinin en göze çarpan tecellisi olarak görmek isteyenler yok değildir. Fakat belli başlı ana çizgilerinden birisi (Fertçilik) olan bugünkü mevzuatımızın ve bu arada Polis görev, ve yetkileri hakkındaki hükümlerimizin eski Polis nazariyeleri içerisinde incelendiğine de tesadüf ediyoruz. Diğer taraftan zabita ile ilgili konuların öğretiminde Polis mevzuatının ana çizgileri ve esasları üzerinde genel bilgi verilmeksizin yalnız kanun maddelerinin anlatılması ve sıralanması kalındığı dahi göze çarpmaktadır.

Polisin diğer idare şubelerine göre, âmme nizamını koruması, ve bu işi zora dayanarak gerçekleştirilmesi gibi iki özelliğini gözönünde tutan nazariyeciler ilerden beri Polis konusu ile ilgili hukukî esasları idare hukukunun diğer bölümlerinden ayırmağa ve Polis nazariyatına bir üstünlük yaraştırmağa yeltenmişlerdir.

Pozitif - Müsbet - Hukuk yönünden de düşünülünce bütün Devlet işlerinde olduğu veçhile âmme nizamının korunması gibi bir işi başarmak için bazı yetkilerin varlığını, var olması lâzımgeleceğini ve bu yetkilerin dayanağının ne olduğunu düşünmek bir zarurettir. Bu zaruret karşısında tabii hukuka da Pozitif Hukuk yanında yer vermeği amaç edinen bir düşünüşe göre her şahıs cemiyetin düzenini bozmamakla ve bu düzeni koruyan esaslara boyun eğmekle görevlidir. Polisin yetki-

leri kuvvetini doğrudan doğruya fertlerin bu görevinden alır. Ve Kamu düzeninin bozulmaması yönünden fertlerin görevli oluşuna dayanır. Eğer fertler cemiyetin genel düzenini bozmak yolundaki görevlerinden dışarıya çıkarılsa iç emniyetin sağlayıcısı olan kuvvetler nizamı tekrar kurar ve bu nizamın bozulmaması için daha önceden tedbirler alır.

Sırası gelmişken önemle işarete değen bir cihet varsa, Polis Yetkilerinin hususile Polis zorunun önceden belirtilmiş şartlar altında kullanılabilmesi bu "Teb'a ödevliliği,, fikrinden yardım göyerek Polis yetkilerine dayanarak arama gayretini kıymetsizlendirmektedir. Kanun hükümleri zorun kullanılıp kullanılmayacağı veya nasıl kullanılacağı hususunda ilgili makamlara takdir yetkisi vermekle beraber cebrü şiddete yer veren kanun hükmünün daha önceden var olması gerekir. Diğer İdare şubeleri gibi Polis te Genel Hukuk gelenekleriyle bağlıdır. Polis Hukuku İdare hukuku dışında ve diğer idare şubelerinden farklı nazariyeler değil tehlikelerin giderilmesi ve zararların yok edilmesi yolunda zor kullanarak âmme nizamını korumayı amaç edinen Hukuk Normlarının toplamıdır. Polis İdarenin bir bölümü olduğu gibi Polis Hukukun da İdare hukukunun bir parçasıdır. Binaenaleyh Polis görev ve yetkilerine dair hükümlerimizi incelerken İdare hukukunun dışında incelemeler mahiyetini arzeden eski nazariyelerden yardım görmeğe hiçte lüzum yoktur. Polis mefhumu Gerek kolluk hizmetleri mânasındaki gerekse bu hizmetleri yapan teşkilât anlamındaki olgunlaşmasının ve gelişmesinin pek ileri bir safhasındadır. Polis gerçekten öyle bir İdare şubesidir ki onun çalışmalarını diğer idare şubeleri çalışmalarındaki meşruiyetten farklı görmek imkânsızdır.

Polisin maddi zor kullanabilmesi ona meşruiyet, hukukilik bakımlarından üstün bir yer verdirmez. Âmme nizamının bozulmamasının temini ve bozulan nizamın sağlanması için Polisin yapacağı müdahale. Esasları önceden belirtilmiş ve tam bir hukukî müdahaledir. Polis vazife ve selâhiyet kanunumuzla Polise görev veren diğer mevzuatımızda pek güzel sezilen ve görülen hukukilik mahiyeti ve özelliği bütün kolluk işlerinde olmamakla beraber bu işlerin sınırlarının belirtilmesi bakımından veya Polis çalışmalarının mevzuatla her cihetten ve peşinden aydınlatılmadığı bazı safhalarında belirsiz ve tartışmağa yol açıcı sayılabilir. Görev ve yetki kanununun birinci maddesinde pek geniş olarak gösterilen Polis görevlerinin başarılması asayişî âmmenin, şahıs, tasarruf emniyetinin mesken, masûniyetinin, halkın ırz, can ve malının korunması için Polis yetkilerinin her meselede ayrı ayrı gösterilmesi hiç şüphesizki mümkün değildir, Fakat diğer taraftan

Polis korumakla görevli olduğu hürriyetlere ve mülkiyete ve emniyete dokunucu her çeşit hareketi önlemeğe mecbur olmakla beraber her meselede ve işte yetkilerinin birer birer gösterilmemesi Poliste meşruiyet prensibinin yer alamadığını göstermez. Poliste meşruiyet prensibi tam olarak yürür. Ancak özel bir tatbik tarzı gösterir bizim mevzuatımız da bu yoldadır. Yukarıda başka şekilde anlatmağa çalıştığımız g'bi meslek bakımından Polisin bütün tehlikeleri gereği gibi karşılamasını dileyorsak kanunların tehlikeleri çeşitli mantikî ve aklî delillerle sayıp dökmemesi, bu tehlikelerin ne yolda giderilebileceğini tafsilâtile belirtmemesi gerekir. Çünkü kanun hükümlerinin kullanılması kolay ve geniş yetkiler koymakla iktifa eylemesi Polis hizmetinin mahiyetine daha uygun düşer. Şunu da gözden uzak tutmama lıdır ki arzetmek istediğimiz bu durum Polisin bünye ve mahiyetinden doğma bir zaruret olmayıp onun maksadını ve gayesini göz önünde tutan bir keyfiyettir. Ve hukukilik özelliğini baltalayıcı değildir.

Diğer taraftan idarenin bir şubesi olan Polisin tedbirler almakta alabildiğine bağımsız olduğu da düşünülemez. Her şeyden önce genel düzeni korumak dileğiyle alınan tedbirler bu maksada matuf olabilir. Ve aksine olarak anayasamızda belirtilmiş hürriyetlere ve mülkiyete dokunucu yapı da bulunmaz. Eğer kişi hürriyetlerini sınırlayıcı bazı tedbirlerin de gerçekleştirilmesi icabediyorsa bunun için kanun hükmü lâzımdır. Bu cümleden olmak üzere cemiyetlere ve Genel İctimalara dair hükümlerimizle İş kanununda Matbuat Kanununda ve daha bir çok mevzuatımızda belirtmek istediğimiz düşünüşün örneklerini görmekteyiz. Ve nihayet Polis Vazife ve selâhiyet kanununun belirli işlerde Polisin yetkilerini gösteren hükümleri dahi aynı ıhtiyaçtan doğmuş bulunmaktadır.

Alabildiğine bağımsız Polis düşünülemez. Çünkü sağlanacak bir çok tedbirlerin, bazı yasak ve buyrukların hukukî birtakım sonuçlar vereceği de şüpheden uzaktır. Mevzuatımız Polise İdare şubeleri içerisinde nazariyatın dahi uygun gördüğü yeri vermiş bulunmaktadır. 1426 sayılı İl İdaresi (Vilâyet İdaresi) kanunu gereğince diğer çeşitli İdari işler arasında çevrelerinin Emniyet ve asayişinin sorumlusu ve kolluğunun âmiri bulunan Vali, Kaymakam, ve Bucak Müdürlerinin kolluğun işleyişi ile de yakından ilgilenecekleri, önemli işler karşısında kolluk çalışmalarının sorumlusuna katılacakları ve hattâ bazan son sözü söyleyecekleri pek tabii olur. Polis görev ve Yetki kanunumuzda dahi bu ciheti belirten ve sağlayan hükümler vardır. (Sözü edilen kanunun 7, 8, 12, 18 inci maddeleri). Polisin Merkez Teşkilleri ve bu teşkillerin

İçişleri Bakanlığı şubeleri arasındaki yeti de yukarıda arzolunan Vilâyet İdaresi kanunu hükümleriyle ahenklidir.

Polisin korumakla ödevli olduğu âmme nizamı nedir? Nizam her halde buyruklar ve buyruklara uymak mecburiyetini koyan kaidelerden müerttep bir mecmuadır. Ve bu mecmuanın kanunî gelenekler manzumesi olacağı da pek tabiidir. Fakat diğer yandan Polis faaliyeti genel olarak resmi bir idare makamının gördüğü bir Fonksiyon daha doğrusu idare faaliyetlerinin bir bölümüdür. Bu bakımdan polisin koruyacağı düzen de bütün hukukî nizam değil onun bir bölümü olacaktır. Nazariyeler korunması Polise düşen hukukî nizamın sahasını belirtmemekte iyi halli yurttaşın âmme hayatı içindeki münasip ve en uygun hareket tarzı şeklinde gösterilen sınırlama kesimlilik göstermediği gibi Devletler Özel Hukuku öğretiminde (dahili ve beynelmilel intizamı âmme) konuları üzerinde yapılan izahlarda sonuçları bakımından zihinlerde müphem ve yarım kalmaktadır. Sözün kısası Polis tarafından korunacak nizamın hukukî nizam içerisinden çıkarılabilmesine yarayacak bir ölçü yoktur. Açıklanarak tarif olunmayan âmme nizamı her memleketin ihtiyaç ve gerekelerine göre kanunların ve tüzüklerin metinlerinde belirtilir.

Âmme intizamı, meselâ Fransada Âmmenin asayışı emniyeti ve sağlığı olarak bazı memleketlerde daha geniş ve daha dar anlamda görülmekte ve incelenmektedir. Burada "Nizam,, mefhumunu asayiş ve emniyet gibi kelimelerle ifade etmekle dahi belirtmiş ve sınırlamış olmuyacağımız şüpheden uzaktır. Bir memleketeki hukukî nizamın içerisinden hangi kısımlarının Polise korunacağını o yerin ihtiyaçlarından ve gerekelerinden doğan kanunlar tesbit eder.

4/Temmuz/1934 günlü ve 2559 sayılı Polis görev ve yetki (Vazife ve selâhiyet) kanunumuzun evvelce sözü edilen ilk maddesinde asayiş âmme, şahıs, (tasarruf) emniyeti ve mesken masuniyeti, halkın ırz, can ve malının korunması ve âmmenin, istirahatının temini, Polis görevleri olarak gösterilmiş, yardım isteyenlerle Yardıma muhtaç olan çocuk, âlil ve âcizlere muavenet edilmesi ve kanun ve nizamnamelerin Polise verdiği görevlerin yapılması da aynı madde de yer almıştır. Polisin halka ne gibi hallerde yardım edeceği görev ve yetki Tüzüğü'nün İkinci Maddesinde izah edilmiştir. Kanunun Üçüncü maddesinde Belediye Zabıtası işlerinin hükümetçe lüzum görülen yerlerde Polise gördürüleceği yazılıdır. Bu işler 1580 sayılı Belediye kanununun 15, 19 ve 104 üncü maddesile Belediye ahkâmı cezaiye kanununda ve ekinde ve diğer bazı mevzuatımızda yer alan ve Belediye sınırları için-

deki halkın istirahatini, sağlığını koruma bakımından alınan tedbirlerin tatbikini sağlayıcı işlerdir.

Yukarıda arz ve işaret olunan Polis görevlerinden bir kısmı başka memleketler mevzuatında da görüldüğü üzere İlk bakışta (Amme nizamı mefhumu ile tam ilgisi olmayan idarî bazı hizmetler veya nizam mefhumu ile ikinci derecede ilgili çalışmalar gibi görülebilir. Bu yüzden bazı nazariyeciler Polisi, ödevlerine göre birisi genel asayiş ve nizam kolluğu, ikincisi de özel bir idare kolluğu diye ikiye ayırmak dileğindedirler. Hakikatte Polisin koruyacağı nizamı Genel Hukukî Nizam içerisinden ayırmakta güçlük çekerken âmmе nizamı mefhumunu iki dereceli görmenin dahi yukarıda arzedilen güçlüğü gideremeyeceği tabiidir.

Âmme nizamı bakımından önem derecesi her ne olursa olsun Polis, görev ve yetki kanunu ile ve diğer kanunlarla kendisine verilen görevleri yapar. Ve korunması Polise ait olan hususlara vukubulacak taarruz, tecavüz vesarkıntılığı görev ve yetki tüzüğünde açıklandığı üzere (Menetmeğe müteaccirlerini yakalamağa ve haklarında kanunen yapılması lâzım gelen muameleye başlamağa mecburdur).

Polis bu idarî kolluk görevlerini kanunlara dayanarak bazan da yine kanun hükümlerine müstenit genel emirnamelere göre vereceği emirlerle yani (Polis nizamnameleri ve "talimatnameleri", ve Polis emirleriyle müsaadeler, cezalar ve Polis zoru ile gerçekleştirir. Bunlar şekilleri ve muhtevaları bakımından vasıflandırılmış kolluk tasarrufları ve hakikatte ise idarî tasarrufların çeşitleri olup diğer idarî tasarruflardan pek farklı imiş gibi idare hukuku içerisinden ayrılarak incelenilmektedir. Birer idarî aktolan Polis talimatnamesi, Polis yasağı, Polis cezaları, müsaadeleri ve tazyiki etraflıca incelenirse bunların hakiki özelliğinin nizamın zarar ve tehlikeden korunması için çıkarıldıklarından ibaret olduğu sonucuna varılır.

Bu tasarruflara inhisar eden bazı özelliklerin varlığını ispata çalışmak Genel İdare aktları yanında ayrıca bir özel polis aktları nazariyesinin ortaya çıkması için yeter derecede sebeb olmaz. Aksi halde muhtevaları itibarile bazı değişiklikler gösteren çeşitli idarî tasarrufları toplayarak meselâ bir eğitim ve öğretim hukuku nazariyesi, bir yurttaşlık hukuku nazariyesi ve saire... ayırmak geregirdi. Böyle olduğu halde bizde dahi Polis görev ve yetkilerinin tetkiki sırasında polis emirname ve emirlerle polis zorunun polis izinlerinin ve cezalarının bir özellik atfedilerek incelendiği görülmektedir.

II — İdarî, adlî kolluk hizmetleri:

İdare hukuku öğretiminde kolluk çeşitli bakımlardan taksimlere uğrattılırken bu bölümler arasında birisi (idarî) veya (manî) kolluk ve ikincisi de (adli) kolluk olarak bir ayırış ta yapılmaktadır. Bu görüşe göre Polisin dahil bulunduğu kolluk kuvvetleri her şeyden önce cemiyet içindeki sükûn ve intizamı, düzeni sağlamak için kullanılır. İdare düzenin vesessizliğin bozulmaması için önceden bazı tedbirler alır ve tedbirleri kolluk kuvvetile gerçekleştirir buna önleyici (mani) veyahut idarî kolluk denilmektedir.

İdarî kolluk genel düzeni bozucu ve hattâ bozması ihtimali olan hareketleri nizamlarla ve buyruklarla önler ve icabında zor kullanılarak gerçekleşmiş düzeni düşebileceği tehditlere ve zararlara karşı korur. İdarî kolluğa karşılık, bozulan düzenin ve sükûnetin sonuçlarının giderilmesi için çalışan ve adliyeye bağlı olan kolluk ise (adli kolluk) diye adlandırılmaktadır.

Başka bir deyişle, kolluğun görevi, âmme nizamının bozulmasını önlemek ve şayet alınan önleyici koruma tedbirleri sonuçsuz kalır, veyahut bu karşılama geç kalmış bulunursa artık bozulması vakia halini almış olan düzeni onarmak ve düzeltmektir. Kısaca söylemek gerekse Polisin görevi önce korunma, ve korunma sağlanmamış ise zararları giderme eski deyişle evvelâ tahaffuzi ve sonra tenkilidir.

Polis görev ve yetki kanununun ikinci maddesinde Polisin Genel Emniyetle ilgili inzibatî görevleri yukarıda arzetmeğe çalıştığımız idarî ve adlî kolluk ayırışına uygun bir görünüşte ve iki bölümde gösterilmiştir.

A) Kanunlara ve nizamnamelere ve Hükümet emirlerine âmme nizamına uygun olmayan hareketlerin işlenmesinden evvel Polis görev ve yetki kanunu hükümleri dairesinde bu hareketlerin önünü almak,

B) İşlenmiş olan bir suç hakkında ceza muhakemeleri usulü kanunu ile diğer kanunlarda yazılı görevleri yapmak,

Görülüyorki bunlardan (A) fıkrasında yazılı olanlar idarî (Manî) ve diğeri ise adlî zabıta hizmetlerini anlatmaktadır. Jandarma teşkilât ve vazife nizamnamesinin ikinci maddesinde Jandarmanın Genel Emniyet ve asayiş korumağa müteallik görevleri:

A) Kanunlara, Nizamname ve talimatnamelere ve bunlara dayanan

hükümet emirlerine aykırı fiil ve hareketlerin yapılmasına mani olmak (Zabıtai Mania).

B) İşlenmiş olan suç hakkında Ceza muhakemeleri usulü kanunu ile diğer kanunlarda yazılı vazifeleri yapmak (Zabıtai Adliye). şeklinde (zabıtai mania) ve (zabıtai adliye) sözleri işaret olunarak belirtilmiştir. Bu ayırış nazariyatta eskiden beri ileri sürülmekle beraber korunma ve giderme (Tahaffüz ve tenkil) keyfiyeti Polisin inhisarı mahiyette bir özelliğini temsil edemez. Polisin yaptığı işler ve hizmetler arasında muhakkak surette Korunma ve Gidermeyi hedef tutmayan işler veya korunma ve tenkile hazırlık mahiyeti gösteren hizmetlerde olabileceği gibi adli kolluk hizmeti verdiği sonuçlar bakımından, idarî kolluk hizmetinin bir tamamlayıcısıdır.

Gerçekte idarî ve adli kolluk bölümü yapılan işin mahiyeti bakımındandır.

Birçok memleketlerde adli kolluk âmiri olmayan Valî ve Polis Müdürleri adli kolluğun görevleriyle ilgili tasarruflarda bulunabildikleri gibi Polis Komiserleri Jandarma Komutanları kır ve orman bekçileri aynı zamanda adli işler bakımından savcıların yardımcıları durumundadırlar. Bizde bu cümleden olmak üzere (Kaldırılan orman koruma) ile Gümrük Koruma kırı ve memurları, çarşı, mahalle, köy ve kır bekçileri önleyici kolluk işlerinden başka birtakım adli kolluk hizmetlerinde görevlendirilmişlerdir. 3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanununun 12 inci maddesi gereğince Polis Teşkilâtı yapılmayan yerlerde teşkilât yapıncaya kadar adli polis görevleri diğer kolluk tarafından yapılır. İdarî kolluk Adli kolluğa gerektiği zaman ve Cumhuriyet Savcısının isteği üzerine yardım eder. İdarî polis adli kolluğu tahrik eden bir hâl karşısında kalırsa, adli kolluk görevini yapmakla beraber diğer yandan adli kolluğu haberdar eder ve adli kolluk gelince işi ona devreder. Adli kolluk vazifesini gerek aslen ve gerek yardım suretile gören kolluk memurları hakkında bu vazifeden doğma suçlardan dolayı Ceza muhakemeleri usulü kanununa göre takibat yapılır. Yine aynı cümleden olarak 27/Ekim/1939 günlü 4355 sayılı Bakanlar kurulu kararile kabul edilen Jandarma Teşkilât ve vazife nizamnamesinin bazı maddelerini değiştiren tüzüğün 108 inci maddesine göre Jandarma Zabıta Makam ve memurları Cumhuriyet Savcılığının adliyeye müteallik işlerde emirlerini yapmakla görevlidirler. Bu emirler önemli ve çabuk işlerde zabıta makam ve memurlarına sözlü ve diğer hallerde zabıta âmirlerine yazılı olarak verilir.

Polis ve Jandarma, Ceza muhakemeleri usulü kanununun 1876 sayılı kanun ile değişen 182 ve 154 üncü, icra ve iflâs kanununun 81 inci, Jandarma vazife ve Teşkilât Tüzüğü'nün 110 uncu maddeleri gereğince Cumhuriyet Savcılarile, Sulh ve Sorgu hâkimleri ve icra memurlarile ilgilidirler.

Bu misallerde görülüyor ki yapılan işin mahiyeti bakımından bölünen idarî ve adlî kolluk arasında bizde de bazı görev girişiklikleri vardır. Ceza muhakemeleri usulü kanununun 151 inci ve 1876 sayılı kanunla değiştirilen 186 ıncı maddeleri mucibince vâli kaymakam ve Bucak müdürlerinin suç ihbarlarını, takibi şikâyete bağlı suçlarda yazı ile vaki olacak şikâyetleri zabıta yolundan Adliye'ye tevdi etmeleri, Valilerin Savcılardan çevreleri içinde vukubulan suç hakkında hukuku âmme dâvasının açılmasını isteyebilmeleri ve yine Valilerin 1426 sayılı Vilâyet İdaresi kanununun 38 inci maddesine uyarak Adliye daire-sinde hal ve rüyeti geciken maddelerin gecikme sebeplerini savcılardan yazılı olarak sormaları idarî ve adlî kolluk hizmetleri girişikliği değil-daha ziyade idarî ve adlî otorite görevlerindeki tedahüller mahiyetinde telâkki edilmek gerekir.

Mevzuatımızda da yer alan idarî ve adlî kolluk bölümü polisin hakikî çalışmasına tam bir şekilde uymayan ve her çeşit Polis çalışmalarını kavramayan bir ayırıştır. Polis kanunlarla verilen pek çeşitli görevleri yapar. Ve muhtelif görevlerin takibinde belirli servislerin yine belirli işlerle meşgul olması gerekirse keyfiyet kanun ve tüzüklerle tesbit edilir. Nitekim polis görev ve yetki kanunumuzun ikinci maddesi muhteviyatı idarî Adlî kolluk tarifine uygun görüldüğü halde, Emniyet Teşkilât kanununun 8 inci maddesinde Polisin İdarî, Siyasî ve Adlî olarak üçe ayrıldığını ve aynı maddede Belediye zabıtası işlerine de yer verildiğini görüyoruz. Polis üçe ayrılınca onun görevlerinin de üçe ayrılarak tetkiki lâzımgelceği şüphesizdir. Bu durum muhakkakki kolluğun işin mahiyeti bakımından uğratıldığı ayrılışların nazari ve önemsiz kalmasından doğmaktadır.

Yukarıdaki mülâhazalar gözönünde tutulmakla beraber Polis görev ve yetki kanunumuzun münhasıran idarî zabitanın bazı Genel Yetkilerini tesbit maksadile derlenmiş bir kanun olduğunu ve sözü edilen yetkiler incelenirken bu cihetin unutulmaması gerekeceğini işaret etmek uygun düşer.

III — Polis kanunların gösterdiği görevleri yapar:

Görev ve yetki kanununun 4 üncü maddesinde "polisin hiçbir suretle görevinden başka işte kullanılmayacağı,, belirtilmiştir.

Osmanlı İmparatorluğunun yıkılış çağlarında zabitanın Yüksek makamlar ve memurlar tarafından verilen en keyfi buyruklarında yerine getirmek zoru karşısında, eski zabıtiye zabıt ve nâferlerine yalnız vazifelerini ilgilendiren işlerin yaptırılabilceği yolunda genelgeler çıkarılması bir zamanar âdet edinilmişti.

Görev ve yetki kanununun 4 üncü maddesi hükmü, idarenin kuvveti olan polisın otoritesini hesaba katan ve onu kuvvetlendiren bir mahiyet göstermekle beraber sözü edilen madde artık bugünkü kolluğumuz için bir zaruret değildir; ancak polisın kanunların verdiği görevlerle bağı olduğunu ve kulluğumuzde hukukiliği işaret eden ve hatırlatan bir hükümdür.

Polis görev ve yetki tüzüğünün 4 üncü maddesine göre de "kanun ve nizamların görevli tuttuğu tebliğlerin dışında en büyük idare memurları veya emniyet müdür ve âmirleri lüzum ve zaruret gördükleri hususlarda tebliğ yapmak için Polise emir verebilirler.

Lekelihumma denince akla bit gelir. Sıtma denince de sivrisinekleri hatırlarız. Her ikisinde sağlık ve varlık düşmanlarıdır. Her yerde ve her suretle bit ve sivrisinekleri yokediniz.